

la nesfârșite îngrijorări și frământări privind lucrurile trecătoare, la nesfârșite suferințe și decepții, la o neîncetată tulburare. Doar slujitorul lui Hristos se hrănește în timpul vieții pămâtenene cu pâinea cerească prin sudoarea frunții, luptându-se continuu împotriva înțelepciunii trupești și muncind fără oprire la cultivarea virtuților.

Pentru cultivarea pământului este nevoie de diferite utilaje din fier – plug, grapă, hârleț – cu ajutorul cărora solul este întors, afânat; la fel inima noastră, sălașul simțămintelor și înțelepciunii trupești, are nevoie de a fi lucrată prin post, prin priveghere, îngenuncheri și alte nevoințe trupești, pentru ca simțămintele trupești și pătimăse ce o stăpânesc să cedeze locul simțămintelor duhovnicești, iar influența gândurilor trupești și pătimăse să-și piardă puterea irezistibilă pe care o au asupra celor ce neglijează asceza.

Cine ar avea ideea să semene într-un pământ nelucrat? Pur și simplu ți-ai pierde sămânța, fără niciun rost, ba chiar ar fi periculos. Asemenea este omul care, înainte de a-și fi înfrânat pornirile trupești ale inimii sale și gândurile trupești ale minții, printr-o nevoie trupească potrivită, s-ar apuca de rugăciunea minții și de cultivarea poruncilor lui Hristos în inimă. Nu numai că ar face un efort nefolositor, ci s-ar expune riscului de a suporta o tulburare psihică, de a cădea în orbirea duhovnicească și în năluciri drăcești, de a-și atrage mânia dumnezeiască, la fel ca omul ce s-a prezentat în camera de nuntă fără îmbrăcămintea necesară.

Un teren bine lucrat, afânat, dar lăsat neșemănat, va produce o cantitate de neghină dublă. Așa, o inimă lucrată prin nevoie trupească, dar care n-a asimilat poruncile evanghelice, va produce din abundență neghina mândriei, a orgoliului și a desfrâului. Cu cât un teren este mai bine arat și afânat, cu atât este mai capabil să producă neghină stufoasă și plină de sevă.

Asceza trupească este necesară pentru a face ogorul inimii apt de a primi semințele duhovnicești și de a produce roade de același fel. Abandonarea sau neglijarea nevoințelor ascetice face ogorul impropriu

Catedrala Sf.Treimi din Diveevo, foto

pentru a fi semănat și a rodi. A exagera și a-ți pune toată nădejdea în nevoințele tale este tot atât de periculoasă, dacă nu mai mult, ca abandonarea lor. Părăsirea nevoințelor ascetice trupești îl face pe om asemănător cu un animal, dând frâu liber și oferind câmp de acțiune patimilor trupești, dar exagerarea lor îl face asemenea dracilor, căci ele favorizează și întăresc predispoziția spre patimile sufletești. Cei care slăbesc asceza trupească ajung stăpâniți de lăcomia pântecului, de desfrânare și mânie în formele lor grosiere. Cei care practică o asceză trupească excesivă, cei ce n-au dreaptă judecată sau își pun în ea toate speranțele, cu gândul că-și fac merite în fața lui Dumnezeu, cad în mândrie, în părere de sine, în orgoliu, în împietrire, în dispreț față de semenii, bârfindu-i și judecându-i, în pizmă, în ură, în hulă, în schismă, în erezie, în orbire duhovnicească și în năluciri drăcești.

Cântărite la adevărata lor valoare, practicile ascetice sunt instrumente pentru obținerea virtuților. În schimb, trebuie să ne ferim de a socoti aceste instrumente drept virtuți, pentru a nu cădea în orbire sufletească și a nu ne păgubi de progresul duhovnicesc printr-o falsă apreciere a faptelor creștinești.

Asceza trupească este necesară chiar și sfinților, care au devenit temple ale Duhului Sfânt, pentru ca nu cumva trupurile lor scăpate din frâu să se întoarcă la mișcările pătimăse, la sentimente și gânduri urâte.

Sfântul Isaac Șirul spune că renunțarea la post, la priveghere, la liniștea singurătății și la alte nevoințe trupești – folosite pentru viața duhovnicească – în favoarea plăcerii și odihnei, îi întunecă chiar și pe bătrâni și pe îmbunătățiți.

(Sfântul Ignatie Briancianinov,
Fărămiturile ospățului, Editura Renașterea)